

Disciplina de igienă (cond.: conf. dr. I. Steinmetz, doctor în medicină)
a I.M.F. Tirgu Mureș

ASPECTE ALE NIVELULUI CULTURAL-SANITAR AL PĂRINȚILOR ȘI AL EDUCATOARELOR ÎN GRĂDINIȚE

dr. Viorica *Losonczy Lighinu*, dr. C. *Bedő*, Ileana *Bokor*, Elena *Reduț*

Formarea unor oameni multilateral culturalizați apare ca o necesitate educațională în condițiile lumii moderne.

Herseni (7), considerînd că omul cult trebuie să atingă un nivel de ansamblu bine dozat, echilibrat și integrat, cuprinzînd în proporții optime toate componentele necesare unei vieți umane superioare, arată că „orice ruptură între educația spirituală și cea fizică sau igienico-sanitară apare ca artificială și neadecvată“.

Astăzi, educația sanitară a copiilor și a tineretului este pe drept cuvînt considerată ca principala pîrghie pentru obținerea unui comportament igienic al întregii populații (1, 3, 6, 8). Începută în copilărie și continuată în cursul anilor de studiu, educația sanitară poate asigura modelarea pen-

tru tot restul vieții a unei concepții și atitudini corecte, stabilizate în problemele de sănătate și boală. Literatura de specialitate confirmă că, vârsta preșcolară este perioada cea mai adecvată pentru elaborarea deprinderilor și formarea obișnuințelor în general, și a celor igienice în special (4, 5, 9).

„A învăța copilul, de la vârsta cea mai fragedă, să fie îngrijit, să respecte regulile de igienă personală, să se obișnuiască cu un regim rațional de alimentație, arată G. A. Batchis (2), înseamnă a rezolva în cea mai mare parte problema esențială a formării comportamentului igienic“.

Acest adevăr își găsește un solid fundament științific în teoria stereotipiei dinamice. Deprinderile, acele „șiruri lungi de reflexe condiționate“, cum le definește *Pavlov*, se elaborează rapid la vârsta preșcolară, ele fiind mai stabile, mai trainice (8). Din aceasta derivă necesitatea creării unei concordanțe între influența educațională exercitată asupra copiilor în grădiniță și cea existentă în familie. Numai printr-o strânsă colaborare între personalul grădiniței și părinți se poate realiza creșterea unor copii sănătoși, educați în spiritul respectării cerințelor unei vieți igienice, ale unui comportament corect.

Pornind de la aceste premise în 1970 am efectuat în cadrul Disciplinei de igienă a I.M.F. Tirgu Mureș o investigație pentru cunoașterea și compararea unor condiții de mediu social-familial, cu cel al nivelului cultural-sanitar al părinților și al educatoarelor. Investigațiile le-am urmărit pe un eșantion de 150 de părinți și 14 educatoare, în trei grădinițe de copii cu orar normal din orașul nostru. Grădinițele le vom nota cu A, B și C.

Ca metodă de investigație am utilizat un chestionar cu răspunsuri preformate (precodificate), întocmit după sistemul răspunsului „la alegere“ pentru părinți, iar pentru personalul instituției un chestionar cu întrebări deschise. Cele 6 grupe de probleme cercetate se referă la metodele călirii și imbinarea rațională a activității cu odihna copiilor de vârsta preșcolară, precum și la unele probleme specifice vârstei: alimentația rațională, igiena individuală, bolile transmisibile și parazitare.

Rezultate și discuții

Toate cercetările testate între cele 3 grupe de părinți, separate pe baza cunoștințelor (foarte bune, bune și suficiente), au scos în evidență coeficientul de corelație reciprocă a lui *Pearson*, prezentând o corelație ridicată de + 0.55, iar verificările făcute prin testul X^2 au evidențiat aceleași diferențe foarte semnificative, valorile testului calculat fiind mult superioare (19, 18), față de valoarea X^2 pentru 4 G. L., la un prag de 0,01 ($N_i = 9,21$).

Aceste valori ne îndreptătesc la formularea concluziei că distribuția pe cunoștințe a răspunsurilor prezintă deosebiri semnificative între grupele de părinți cercetați. Din rezultatele obținute (valori absolute) reiese că răspunsurile foarte bune ale părinților din grădinița A au fost de 2 ori mai mari (37), față de celelalte două grădinițe (19—19). La grădinița B și C predomină răspunsurile bune (25—33). În ceea ce privește răspunsurile cu calificativul suficient, acestea sînt de 3 ori mai mari la grădinița C (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Grădinița	Calificativul răspunsurilor			Nr. total părinți
	Foarte bine	Bine	Suficient	
A	37	12	1	50
B	19	25	1	45
C	19	33	3	55
Total răspunsuri	75	70	5	150

Coefficient de corelație reciprocă $> + 0,55$

$$X_c^2 > X_t^2$$

$$\alpha < 0,01$$

Aceleași deosebiri semnificative reies și din rezultatele obținute în urma comparării răspunsurilor părinților cu nivelul lor de instruire (tabelul nr. 2). Coeficienții de corelație reciprocă a lui *Pearson* au prezentat

Tabelul nr. 2

niv. cult. san. al părinților	pregătirea școlară			Nr. total părinți
	Superioară	Medie	Elementară	
A	17	22	11	50
B	3	23	19	45
C	13	32	10	55
Total răspunsuri	53	77	40	150

Coefficient de corelație reciprocă $> + 0,82$

$$X_c^2 > X_t^2$$

$$\alpha < 0,01$$

un nivel ridicat ($+ 0,82$), iar verificările efectuate prin testul X^2 au evidențiat aceleași diferențe foarte semnificative, valorile testului fiind mult superioare ($X_c^2 = 17,36$) față de valoarea lui X^2 pentru 4 G. L., la un prag de 0,01 ($X_t^2 = 9,21$). De aici reiese necesitatea unei educații sanitare diferențiate, individualizate, a copiilor în grădinițe, cu o mai accentuată stăruință asupra celor proveniți din familii cu o instruire elementară.

În privința studiului comparativ al locuințelor părinților, deosebirile observate de noi între cele trei grădinițe n-au fost semnificative (tabelul nr. 3). Verificările făcute prin testul X^2 au evidențiat o diferență nesemnificativă, valorile testului fiind mai reduse ($X_c^2 = 6,61$) decât valoarea lui X^2 pentru 6 G. L., la un prag de 0,1 ($X_t^2 = 10,64$).

Tabelul nr. 3

locuința niv. cult. san. al părinților	locuința				Total
	1 cameră	2 camere	3 camere	4 camere	
A	16	21	13	—	50
B	20	22	2	1	45
C	17	27	10	1	55
Total răspunsuri	53	70	25	2	150

$$\chi^2 < \chi^2_{\alpha}$$

$$\alpha > 0.1$$

În ceea ce privește cunoștințele cultural-sanitare ale celor 14 educatoare din cele trei grădinițe, ele se pot rezuma prin faptul că numai 7 dintre ele au primit calificativul foarte bine. Educatoarele care au primit calificativul bine (6) și suficient (1) din grădinița A, au cunoștințe superficiale cu privire la unele probleme legate de igiena individuală, precum și asupra bolilor transmisibile sau parazitare în instituțiile de copii preșcolare (tabelul nr. 4).

Răspunsurile educatoarelor în legătură cu problemele cuprinse în chestionar (în valori absolute)

Tabelul nr. 4

Grădinița	Calificativul răspunsurilor			Nr. total educat.
	Foarte bine	Bine	Suficient	
A	2	3	1	6
B	—	2	—	2
C	5	1	—	6
Total răspunsuri	7	6	1	14

În concluzie, pe baza studiului corelativ al datelor cercetate, apare evidentă necesitatea intensificării educației sanitare în familie, precum și supravegherea modului în care se abordează problemele de sănătate în grădinițe, în sensul ca acestea să devină o parte integrantă a procesului instructiv-educativ la o vîrstă cit mai fragedă.

Sosit la redacție: 6 aprilie 1972

Bibliografie

1. DEDEK W. M.: J. School Hlth. (1966), 8, 396; 2. ILEA T.: Manual de sănătate publică, Ed. did. și pedag. București, 1966, p. 10; 3. KASHIN

M. P.: *Gig. i sanit* (1969), 7, 6; 4. KÖRMENDY GY.: *Gyermekgyógy.* (1970), 3, 324; 5. O.M.S.: *La recherche en éducation sanitaire, Rapport d'un groupe scientifique de l'OMS, Série de rapports techniques no. 432, Genève, O.M.S., 1969*; 6. PAVLID V.: *Igiena* (1969), 6, 365; 7. PENCIU P., PAVLID V., DOROBĂNȚU I.: *Educația sanitară, Ed. Med., București, 1970, 45*; 8. PENCIU P., KELEMEN A., PAVLID V., DOROBĂNȚU I.: *Vol. I, Congr. Naț. de igienă, București, 1963, p. 257*; 9. SZÉKELY A.: *Egészségügyi Felvil.* (1970), 4, 159.
